

Slobodan Jovanović

Fakultet za pravne i poslovne studije*
Novi Sad
Srbija

**U ŽIVOTU JE SAMO SLUČAJ SLUČAJAN: PREVOD PRIPOVETKE *DIVNE OČI*
IVENA HANTERA**

UDC 821.111(73).09 Hunter E.

1. Uvod

Godine 1898. italijanski iseljenik Đuzepe Kopola doputovao je brodom na istočnu obalu SAD – sa sećanjima na rodnu grudu, ali i s nadom da će i slučaj hteti da se u novom svetu nađe stabilniji život. Slučaj je hteo da njegova kćer Marija u Njujorku upozna Čarlsa Lombina, poštanskog službenika, kom je 15. oktobra 1926. rodila jedinca. Mladi Salvatore Albert je slučajno počeo da piše, dok je služio u Mornarici tokom drugog svetskog rata – želeo je da postane veliki slikar, ali otvorena pučina i nije bila neki predmet za crtanje i slikanje. Kasnije je završio studije na Koledžu Hanter a potom se slučajno nakratko zaposlio kao nastavnik i tako stekao iskustvo iz kog je nastao slavni roman *Džungla na školskoj tabli*. Mnogo je puta slučaj obojio njegov život i živote njegovih junaka, ali kada je gradonačelnik varoši Ruvo Delmonte u regiji Bazilikata 17. avgusta 2010. jednoj ulici u centru mesta svečano dodelio njegovo ime i posmrtno ga proglasio za počasnog građanina – to nije bilo nimalo slučajno.

2. Ime i pseudonimi

Salvatore Albert Lombino se nikada nije odrekao svog italijanskog porekla, koje mu je poslužilo i da napiše jednu generacijsku porodičnu sagu – *Streets of Gold*, 1974. godine, ali je još 1952. službenim putem promenio ime u Iven Hanter (Evan Hunter), uveren da su „predrasude prema piscima sa stranim imenima“ otežavale njegov nastup kod izdavača. Postao je, dakle, poznat kao Iven Hanter, ali je u karijeri dugoj preko pedeset godina najplodotvorniji i najslavniji bio kao Ed Mekbejn, mada se potpisivao i kao Kurt Kanon (Curt Cannon), Ričard Marsten (Richard Marsten), Hant Kolins (Hunt Collins), Ezra Hanon (Ezra Hannon), Džon Abot (John

---

* Fakultet za pravne i poslovne studije, Grčkoškolska 12, Novi Sad; email jovanovic@072@sbb.rs

Abbott). Napisao je stotine bestsellerskih romana, niz zbirki kratkih priča, a tu su i pozorišni komadi i filmski scenariji.

Pričom pod naslovom *Cop Hater* Ed Mekbejn je 1956. godine započeo seriju romana o „87. policijskoj stanici“ i tako uveo stvaralaštvo na temu policijskih slučajeva i ljudi angažovanih na njihovom razrešavanju u vrlo realistične okvire, naznačavajući raskid s dugo zastupljenim prevashodno misaonim avanturama obrazovanog i otmenog detektiva koji radi sâm i promišljeno, bez žurbe, rešava zagonetke kriminalnih slučajeva. Stvorio je formulu urbanog policijskog romana koja do danas opstaje – uzavreli velegrad, opasan i nepredvidiv, sâm po sebi je učesnik u drami s višestrukim prepletom istovremenih različitih radnji, s nasiljem i okrutnostima, s mračnim slikama i događajima u getima, s lekarima mrtvozornicima i patolozima, s grubim i ciničnim ali ipak saosećajnim policijskim službenicima čiji su dijalozi stvarni, životu verni, uvek različiti, neponovljivi, koliko god da su slučajevi ponekad na površini slični, mada dirigovani uvek novim *slučajem*. Užurbani velegrad je posmatrao očima taksiste koji poznaje i najuže sokake, sve gomile razbacanog smeća, odbačenih delova nameštaja i plastičnog otpada, sve porazbijane prozore na oronulim fasadama, sve telefonske govornice bez aparata ili bez staklenih vrata, sve parkove s polomljenim klupama, koji danonoćno čuje sirene ambulantanah ili policijskih kola, zapaža prosjake i beskućnike. Nenadmašan je u stilu kakvim tu naoko hladnu i okrutnu prozu zaodeva u emocije koje strašan posao ljudi u uniformama i njih same vidi i kroz njihove devojke, supruge, decu, kroz njihove glavobolje i kijavice, neraspoloženja ili radosti. Prâvi *Život*. I *Slučaj*, koji ga toliko često određuje i usmerava. Da je veliki deo onog što je stvarao u suštini slika *slučajem* prožetog života Iven Hanter je pokazao i 1973. godine, kada ga je proces sopstvenog razvoda naveo da stvori novu ličnost, Metjua Houpa, floridskog advokata za brakorazvodne parnice, koji je kao mekbejnovski junak živeo u dvanaest zasebnih romana da bi ga autor tiho povukao sa scene 1998. godine.

Ed Mekbejn možda jeste stekao najveću slavu i možda je najduže trajao, ali je ipak pod imenom Iven Hanter pisac stekao prvo priznanje za književno stvaralaštvo – godine 1954. napisao je *Džunglu na školskoj tabli – The Blackboard Jungle*, u određenoj meri autobiografski roman o mladom nastavniku čiji se ideali raspršuju pri stupanju na posao u jednoj zanatskoj školi u zapuštenoj urbanoj sredini u kojoj zatiče učenike kao razularenu masu. Već naredne godine popularnost ovog dela je snažno uvećana pojavom filma s Glenom Fordom i Sidnijem Poatjeom. Pod imenom

Ivena Hantera potom su se javili takođe uspešni romani *Mothers and Daughters* (1961) i *Last Summer* (1968).

Neke od svojih romana adaptirao je za filmsko prikazivanje – *Fuzz*, film s Bertom Reynoldsom iz 1972, *Strangers When We Meet* s Kirkom Daglasom i Kim Novak iz 1960, ali je daleko najslavniji od oko 75 njegovih scenarija onaj za čuveni film Alfreda Hičkoka *Ptice* iz 1963, kao adaptacija jedne priče spisateljke Dafne di Morije.

3. Obimno delo

I pored velike popularnosti koju je vremenom stekao, upućenima je Iven Hanter mogao da deluje kao veliki književni talenat koji je ipak ostao nepriznat i koji oseća da mu nije pripalo ono što je zaista zaslužio. Možda je opet slučaj hteo da tu od presudnog uticaja bude činjenica da su filmske i televizijske adaptacije njegovih knjiga imale tek neki ograničen uspeh. Nekoliko njegovih romana iz serije *87. policijska stanica* pretvoreno je u filmove, izvestan broj tih romana je adaptiran za televiziju u drugim zemljama, ali sama serija u Americi nije donela naročito velik i trajan uspeh. I opet je slučaj hteo da vrhunsku popularnost u Americi osamdesetih godina stekne serija *Hill Street Blues*, s kojom Iven Hanter nije imao nikakve veze ali za koju je uporno prkosno tvrdio da svoj sveukupni koncept, likove, stil odvijanja dramske radnje duguje njegovim/Mekbejnovim romanima.

Hanterove kolege i poštovaoci takođe su smatrali da njegov ogroman, životu okrenut i istinit, opus nije stekao zasluženu slavu i nagradu. Udruženje pisaca krimi priča Amerike dodelilo je Edu Mekbejnu svoju Veliku nagradu za životno delo 1986. godine, da bi 1998. on postao prvi Amerikanac koji je primio Kartijeov Dijamantski bodež, Nagradu Udruženja pisaca krimi žanra Velike Britanije. Popularnost kod čitalačke publike mu nikada nije bila ugrožena, ali je istina da se za romane serije *87. policijska stanica* već početkom poslednje decenije 20. veka sve manje znalo. Neke njegove ranije knjige u toj seriji, poput *Eighty Million Eyes* (1966), *Sadie When She Died* (1972) i *Fuzz* (1968) i dalje nose slavu najkvalitetnijeg mekbejnovskog stvaralaštva, dok kasniji, složeniji, romani kao *Widows* (1991), *Mischief* (1993) i *Money, Money, Money* (2001) nisu zabeležili neke značajnije prodaje u Sjedinjenim Državama i inostranstvu. I pored te činjenice, međutim, njegovi zastupnici procenjuju da je za 50 godina književnog stvaralaštva Ivena Hantera prodato preko 100 miliona primeraka njegovih dela.

Hanterovi biografi i članovi porodice kažu da je posle jednog srčanog udara koji je pretrpeo osamdesetih godina ovaj veliki stvaralac unekoliko ograničio svoj inače svakodnevan rad od po 10 sati za tastaturom. Usledile su nešto mračnije knjige, s više udubljenog razmišljanja ali i dalje s pričama i likovima kakve svi slušamo i znamo u redovnom životu. Izmenjen je bio samo njegov eksplicitno izražen pristup: „Kad mi više ne bude zabavno – prestaću“. Prestao je 6. jula 2005, kada je podlegao teškoj bolesti u Vestonu, u državi Konektikat.

Koliko god da bi navođenje svega što je Salvatore Albert Lombino alijas Iven Hanter stvorio pod svojim zvaničnim imenom i brojnim pseudonimima bilo i značajno i zanimljivo, u praksi je skoro nemoguće. Mišljenje je da je u opštem prikazivanju obima i ukupnih vrednosti njegovog dela nedovoljno pažnje posvećeno zbirkama pripovedaka, uglavnom kratkih. Srpskoj kulturnoj javnosti one nisu poznate jer nije bilo interesovanja i inicijativa da se prevedu i pruže čitalačkoj publici, a iz istih razloga ostaju nepoznate i vrednosti njegovih autobiografskih dela, pozorišnih komada, filmskih scenarija.

Među najznačajnija ostvarenja svakako spadaju:

Zbirke pripovedaka: *The Jungle Kids* – kratke priče Ivena Hantera, 1956; *The Merry, Merry Christmas* i *On the Sidewalk, Bleeding*, 1957; *The Last Spin and Other Stories*, 1960; *The Empty Hours* – kratke priče iz „87. policijske stanice“ Eda Mekbejna 1962; *Happy New Year, Herbie* – kratke priče Ivena Hantera, 1965; *The Easter Man (a Play) And Six Stories* Ivena Hantera, 1972; *The McBain Brief* – kratke priče Eda Mekbejna, 1982; *McBain's Ladies* – kratke priče iz „87. policijske stanice“ Eda Mekbejna, 1988; *McBain's Ladies, Too* – kratke priče iz „87. policijske stanice“ Eda Mekbejna, 1992; *Barking at Butterflies and Other Stories* Ivena Hantera i *Running from Legs* Ivena Hantera, 2000; *Learning to Kill* – zbirka kratkih priča (nastalih između 1952. i 1957. godine) Eda Mekbejna, objavljena posmrtno, 2006. godine.

Autobiografije: *Me and Hitch* – autobiografija Ivena Hantera, 1998; *Let's Talk* – autobiografija Ivena Hantera, 2005.

Komadi (dramska dela): *The Easter Man*, 1964; *The Conjuror*, 1969.

Filmski scenariji: *Strangers When We Meet*, 1960; *The Birds*, 1963; *Fuzz*, 1972; *Walk Proud*, 1979.

Televizijske igre: *The Chisholms*, miniserija kompanije CBS s Robertom Prestonom u nosećoj ulozi, 1979; *The Legend Of Walks Far Woman*, 1980; *Dream West*, 1986.

Uredio izdanja: *The Best American Mystery Stories* kao Iven Hanter, 2000; *Transgressions* – zbirka novela u krimi žanru, različitih autora; urednik Ed Mekbejn, 2005.

Nedovršeni roman: *Becca in Jeopardy* – blizu završetka u trenutku smrti Ivena Hantera.

Filmske adaptacije: *High and Low* Akira Kurosava, 1963, prema delu *King's Ransom*; *Mister Buddwing* Delberta Mana, 1966, prema naslovu *Buddwing*.

4. Pripovetke života i slučaja

Izuzetno raznovrsne priče Ivena Hantera, i one duže i one sasvim kratke, nude i veselost i ozbiljnost, i smirenost i napetost kretanja, ali je svima zajednički imenitelj prosto upadljiva vernost stvarnom životu. Ova opšta osobina Hanterovog stvaralaštva naročito dolazi do izražaja u pripovetkama zbirke *Srećna ti nova, Herbie – Happy New Year, Herbie and other stories*, koja je prvi put objavljena 1965, ali za skoro pola veka nije prevedena na srpski jezik. U njoj je 11 pripovedaka, koje su se, prema podacima iz impresuma ovde posmatranog izdanja (Hunter 1970), pojavljivale između 1953. i 1963. godine: *The Innocent One*, 1953; *Million Dollar Maybe*, 1953; *On the Sidewalk, Bleeding*, 1957; *Pretty Eyes*, 1957; *The Tourists*, 1960; *It Was Lovely That Summer*, 1960; *The Final Yes*, 1962; *Happy New Year, Herbie*, 1962; *S.P.Q.R.*, 1963; *Human Sharks*, 1963; *Uncle Jimbo's Marbles*, 1963.

Pre više od pola veka slika Amerike možda nije bila ista onakva kakvu danas imamo pred očima. Razlikovala se odeća, drugačija je bila moda, slušala se neka druga muzika, igrale su se druge okretne igre, pušačima je još relativno nova bila pojava cigareta s filterom, ali – život i obični ljudi u njemu, njihove misli i emocije bili su isti kakve i mi današnji poznajemo. U priči *Pretty Eyes* pisac obezbeđuje sebi većitu aktuelnost i čitanost tako što nam nudi čak i sjevreme dijaloge slučajnih poznanika, iz kojih se kao sredstvo karakterizacije i onim što je izgovoreno i dočaranom vanjezičkom slikom kao na dlanu nude i osećaju njihove misli, njihove namere, njihove strepnje, strahovi, kompleksi, frustracije, ojađenosti, ali i greške načinjene u ophrvanosti onim što opterećuje i u nesposobnosti da običan čovek bude jači od *slučaja*.

U trenutku kad nastupa i traje, slučaj, ili koincidencija, ili obrt sudbine, svejedno, najčešće odigra svoju ulogu neprimećeno, ali – obavlja dejstvo, menja ishode događaja i tokove života, i – ostavlja posledice, bilo da je od koristi ili da odmaže. Pri tome on pomaže čitaocu ili posmatraču da shvati šta se zbilo, dok

pogođeni učesnici prihvataju događaje i reaguju na njih i ne znajući šta je još, i kako, možda moglo da se desi ili ne. Slučajni susreti u ovoj priči samo su začetak i podloga na kojoj stvaralac okrenut životu pokazuje da savršeno poznaje psihologiju običnog čoveka, običnog muškarca, ali još više jedne prosečne žene, čija tipično devojačka razmišljanja o budućem životu, o traženju saputnika, o potrazi za društvom i srećom, iskrenošću, ljubavlju, ispunjenjem, čije nestrpljenje i frustracije čitalac doživljava kao opštepoznate elemente, ali istovremeno i kao jedinstvene i prisutne u samo jednoj, stvarnoj i trenutno posmatranoj, mladoj ženi.

Veliki umetnik u prikazivanju života ostavio je obimno delo i ogroman broj likova, koji nastavljaju da žive njegov život ispunjen događajima, ljudima, slučajevima, i *slučajem*. Sâm sebe je smatrao mekanim i bolećivim, a velika toplina koja iz njega takvog izvire i preplavljuje praktično sve njegove junake i u njihovim najhladnijim i najstrašnijim manifestacijama i iskustvima dovoljno je objašnjenje za tvrdnju da počasti i priznanja koja Albert Salvatore Lombino dobija posthumno ne duguju ništa *slučaju*.

Autorovu ljudsku nežnost, razumevanje i naklonost sigurno shvata i uvek će ih prihvatiti i svaka Koni Dejvidson, poput ove u priči *Divne oči*. Prevod je urađen na osnovu teksta pod naslovom *Pretty Eyes* na stranama 133-141. zbirke *Happy New Year, Herbie and other stories* (Hunter 1970).

DIVNE OČI

Imala je trideset tri godine.

Nije bila lepa, i znala je to.

Pikolo koji ju je doveo do sobe u tom hotelu u Majami Biču sve vreme je zviždao u liftu, a zviždukao je i dok je otključavao vrata i izmicao se u stranu da je propusti da uđe.

– Lepa sobica – kazao je. – Najbolja na ovom spratu. Ima balkon koji gleda na okean. Prima svež povetarac s mora. – Iskezio se. Nije mu bilo više od devetnaest, tom riđokosom dečaku lolinski mudrog pogleda koji je daleko prevazilazio njegove godine. – Prvi put u Majamiju? – upitao je.

– Ne.

– Bili ste već?

– Da – kazala je. – Dolazim ovamo svake godine.

– Aa? – Momak se i dalje kezio. – A prvi put ste u ovom hotelu?

– Da.

– Dobar hotel. – Spustio je male putne torbe na dno plakara. – Niste udati, je l' tako?

– Ne – odgovorila je. – Nisam udata.

– Mora da ste usamljeni. Lepa devojka a sâma samcica na putu.

Pogledala mu je u lice i videla laž kako se vijori u očima. Nije kazala ništa.

– Ako Vam bude... hm... *dojadila* samoća – rekao je momak, dok mu se kôz širio, – pa, samo zvrnite dole. Ja se zovem Džoni. Rado ću da... hm... skoknem ovamo, da čavrljamo malo, ili... tako.

– Hvala Vam – kazala je. Imala je četiri putne torbe. Nekada je negde pročitala da usluge hotelskog nosača vrede dvadeset pet centi po komadu prtljaga. Nikad nije davala više od dvadeset pet centi po torbi, i nikad manje. Izvadila je dolar iz tašnice i pružila mu ga.

– Hvala – kazao je živahno, podižući uniformu u ramenima i ubacujući novčanicu u mali džep. – Nešto da Vam donesem, da uradim?

– Ne, hvala Vam.

– Ako požurite, možete još da zaplivate i da uhvatite malo sunca.

– Hvala Vam – rekla je.

Kraj vrata je ponovio – Ja se zovem Džoni – a onda izašao. Sâma u sobi, krenula je da raspakuje stvari. Svake godine je bilo ovako. Vožnja do aerodroma – sâma. Lêt na jug – sâma. Taksijem do hotela (svake godine nekog drugog) – sâma. Vađenje stvari. Sâma.

Lepa devojka sâma-samcica na putu.

Njegova laž ju je još probadala. Ona nije bila lepa devojka. Otkrila je to davno, davno. Takvo otkriće je isprva bolelo, ali se posle navikla. Nije bila lepa. Kosa joj je bila smeđa bez sjaja, a oči izbledelosive, a nos predugačak, a usne suviše tanke, a linija tela neprivlačno izvedena. Nije bila lepa. Niti je više smatrala da je mlada. Trideset tri. A sledeće godine trideset četiri. A onda trideset pet. Pa četrdeset.

I – sâma.

U sobi se nije čulo ništa osim mirnog brujanja rashladnog uređaja. Povadila je stvari iz torbi a onda izašla na balkon. Videla je azurno plavetnilo bazena devet spratova ispod, muškarce i žene kako leškare naokolo u platnenim naslonjačama. Prigušen žamor je lebdeo u vazduhu iznad bazena, zapljuskivan postojanim valjanjem okeana na peščanon obodu plaže, tamo ispred. Skoro da je videla

svetlucavo zlatno treperenje vreline u vazduhu, i osećala vlažan slani ukus okeana u ustima.

Pitala se da li će ovog puta nešto da se desi.

Odjednom joj se učinilo da je hotelski momak rđav predznak. Namere su mu bile jasne, apsolutno jasne. I ne bi on onako otvoreno iskazao šta mu je na umu da je ona lepa. Lepe žene nekako pobuđuju strah i uvažavanje. Ružne ne. Neugledna žena je usamljena žena, i muškarci to osete. Da, nije sâma za noć, to ne. Nikad nije bilo teško naći prolazno društvo za noć. Bila je naišla na mnogo takvih, od onog prvog puta, kada joj je bilo dvadeset šest – još se jasno sećala svega, sećala se one opustošenosti koju je osetila, onog naprasnog osećaja da joj život prebrzo klizi i izmiče i da će umreti kao isušena stara usedelica. A od tada ih je bilo mnogo, i znala je sve njihove načine prilaženja, onaj ležeran pristup i smeone, bezočne predloge: „Šta lepa cura kao Vi radi tako sâma u ovakvoj noći?“ „A što da ne popijemo po piće u mojoj sobi?“ „Hajde, lutko, šta imaš da izgubiš?“ Znala ih je sve; i svih ih se već dobro naslušala.

Ali ovoga puta će biti drugačije, zaricala se u sebi. Ovoga puta mora da ispadne nešto drugo.

Odlučno i hitro se presvukla u kupaći kostim i spustila liftom do bazena.

Dok je uveče sedela za barom osećala je kako je koža pecka, i pitala se da nije preterala sa suncem tog popodneva. Na svu sreću, nije crvenela poput raka, kao što se nekim devojkama dešava. Tamnila je postepeno i vrlo lepo, i bilo je vremena kada bi pomišljala da je privlačnija kad preplane, ali u to više nije verovala. Ipak, bila je srećna i zahvalna što tamni umesto da gori, a sada se plašila da je preterala sa sunčanjem i pitala se da li je možda čeka besana noć.

Izvadila je cigaretu iz tašnice, stavila je između usana, pa krenula da prevrće i traži šibicu kad joj je pred vrhom cigarete sinuo plamen upaljača.

– Dozvolite – rekao je muški glas.

Blago se okrenula na visokoj stolici. – Hvala Vam – kazala je s hladnim odstojanjem, izdižući jednu obrvu. Plamen se povio kad je povukla, a onda je izduvala oblak dima i okrenula se od muškarca, ponovo ka svom viskiju s limunom.

Čovek je sedeo na barskoj stolici do njene. Na trenutak je ćutao, a onda se oglasio – Volite te s filterom?

– Kako?

– Cigerete.

- A. Da, volim.
  - A ja prosto nemam osećaj da pušim kad je s filterom – rekao je čovek.
  - Meni ne smeta – odgovorila je. – I čistiji je dim, blaži, rekla bih.
  - Pa, valda je – kazao je čovek. Naručio je od barmena viski s ledom, pa se opet okrenuo njoj. – Tek ste stigli? – upitao je.
  - Danas po podne – rekla je.
  - Prvi put u Majamiju?
  - Ne, ne – kazala je, smešeci se. – Bila sam već ovde.
  - Jeste li s mužem, ili ste skoknuli malo na odmor?
  - Nisam udata – kazala je.
  - Niste? – uzvratio je. Prijatno se nasmešio. – Ja se zovem Džek Brajant – kazao je dok je pružao ruku.
  - Koni Dejvidson – rekla mu je i prihvatila njegovu ruku. Stisak mu je bio čvrst i topao. Pustio joj je šaku skoro istog trena.
  - Častite sebe godišnjim odmorom, je 1' tako? – upitao je.
  - Dolazim ovamo svake godine u ovo vreme – kazala je.
  - A odakle ste?
  - Njujork – odgovorila je.
  - Koji deo?
  - Jeste li i Vi iz Njujorka?
  - Da – rekao je. – Bruklin.
  - Ja sam s Menhetna – kazala je. – Hoćemo li viceve o Bruklinu?
- Lagano je razmaknuo usne. Oči su mu se borale u uglovima kad se nakezio. Bio je muškarac prijatnog izgleda, u poznim tridesetim, s toplim plavim očima usađenim na preplanulom pravilnom licu. – Bolje nemojte – rekao je. – Ja sam advokat-kriminolog. Branim uglavnom taj svet o kom se pričaju vicevi.
- To mora da je fantastičan posao – kazala je.
  - Jeste. Mada, bude pomalo i zamoran.
  - Jeste li ovde poslom? – pitala je.
  - Ne, ne. Samo se odmaram. – Srknuo je malo viskija. – A čime se Vi bavite?
  - Radim u jednoj reklamnoj agenciji.
  - A šta radite?
  - Smišljam slogane.
  - Stvarno? Ma nije valda! Mislite kao ono za Pepsi-kolu? Takve stvari?
  - Pa, ne baš za Pepsi-kolu. Ali takve stvari.

- Jao, pa to je divno. Znete, čovek čuje te tekstiće, al' mu nikad ne pada na pamet da je i njih neko smislio. Mora da Vam je zabavno.

- Jeste – kazala je uz osmeh. – Ali i to može da dosadi.

Pogledao je njenu praznu čašu. – Da li biste još jedno piće?

- Hvala Vam – rekla je. – Može.

Naručio joj je. Sedeli su bez reči neko vreme, a onda se on oglasio – Evo, stiže muzika. Možda biste da zaigrate?

- Ne baš smesta – kazala je.

- Reklo bi se da lepo igrate.

- Pa, dobra sam – rekla je.

- Kladam se da ste uzimali časove.

- A na osnovu čega Vi to?

- Ne znam. Prosto tako osećam.

- Nešto malo jesam. Da naučim mambu.

- A ča-ča-ča?

- Ne. Prestala sam pre te mode.

- Uvek ima nešto novo – kazao je uz grlen kikot. – Kad prođe ča-ča-ča naići će ha-ha-ha ili na-na-na. Ja mislim – ako čovek zna fokstrot, rumbu i valcer, to je sve što ima da se zna. Osim ako ste raspamećeni za igranjem.

- Pa, ja volim da igram – kazala je.

- A, pa i ja. Ali čovek ne može samo to da radi u životu

- Ne, valda ne.

- A koliko ostajete, Koni? – upitao je.

- Dve nedelje.

- Kakva slučajnost! – kazao je.

- Vi ćete biti ovde...

- Još dve nedelje, da. – Zastao je. – Možemo silno da se zabavimo zajedno.

- Pa, – oglasila se.

- Uvek se pitam kakav je to osećaj – rekao je.

- Koji?

- Pa to, znate.

- Ne, šta to?

- Lepa devojka, kao što ste Vi – kazao je, – sâma na putu.

Uputila mu je staložen pogled.

- Lepo... fin je osećaj – odgovorila je.

- Mora da Vam se javi usamljenost.
- Ne naročita – odgovorila je.
- Vala, meni se čini da mora da se oseti samoća – rekao je.
- Ja... meni ne smeta – rekla je.
- Dobro, zabavićemo se lepo – kazao je, i prekrpio njenu šaku svojom. Nije pomerala ruku nekoliko trenutaka. Onda je izvukla šaku ispod njegove i dohvatila svoje piće.

- Mislite da biste mogli da me naučite mambu? – pitao je.
- Svako može da je nauči – odgovorila je.
- Izgleda strašno teško.
- Nije.
- Meni tako izgleda – rekao je. – Uvek se plašim da ću da napravim budalu od sebe na podijumu.

- A stvarno je vrlo prosto.
- Stvar je samo da se uhvati ritam, valda – kazao je. – Samo, pored toliko majstora za igru na podijumu... – Odmahnuo je glavom smeteno i nekako žalostivo.

Znala je šta dolazi sledeće. Mogla je da izgovori te reči pre nego što su sišle s njegovih usana. Na trenutak je očajnički želela da nije u pravu, želela da on ne kaže ono što je bila sigurna da će da kaže. Na trenutak je želela da je jednom – makar jednom – muškarac pogleda i da iskreno veruje da joj je kosa lepa, da ima fino čelo, ili divne oči. Jednom, samo jednom, i njeno srce bi se rastvorilo kao cvet a toplina bi se prolila iz nje, ona toplina koja je bila skupljena, spremna da prsne u bujicu. Samo jednom, samo jednom...

A onda je on kazao – Možda biste mogli da mi dajete privatne časove.

Nije odgovarala.

- Malo je zagušljivo ovde, u svakom slučaju, zar nije? – pitao je.
- Pa... malo – rekla je.
- U mojoj sobi vazduh je divno rashlađen – kazao je. Prijatno se nasmešio.
- Ja... Ne znam – odgovorila je.
- Mogli bismo da naručimo piće, da nam se donese – kazao je. – Bila bi mi čast. Jedna lepa devojka kao što ste Vi da me uči da igram! Bio bih počašćen.
- Molim Vas – rekla je.
- Ozbiljno. Malo bismo mogli da igramo...
- Molim...
- ... i malo da popijemo...

- Molim Vas, molim...
- Pa, znate, da malo uživamo – zaključio je.

Trezveno i smireno mu je pogledala u lice. Laž mu je titrala u očima i na usnama. Prazno, bez ikakvog izraza, kazala je – Ja nisam lepa.

- Nego šta ste – uzvratilo je. – Vi ste jedna od najljepših devojaka u ovom hotelu.

Kratko je klimnula glavom. Pogled joj je pao na šank. Videla je njegovu levu šaku i zapazila uzanu belu tračicu na domalom prstu, tamo odakle je burma sa zakašnjenjem skinuta, pošto je okolna koža već bila preplanula.

- Oženjeni ste? – upitala je.

- Da.

Ćutke je klimnula glavom.

- Je li Vam to nešto važno? – pitao je.

- Ne – kazala je. – Nije važno. Ništa nije važno. – Ustala je. – Laku noć – rekla je. –

Hvala za piće.

- Hej, a šta ćemo s privatnim časovima?

Nije odgovorila. Oči su joj se maglile dok se udaljavala iz bara.

Odjavila se iste noći.

Izgledalo je da nema nikakvog smisla da ostane. Činilo se da nema nikakvog smisla ni u čemu. Imala je na sebi belo laneno odelo, a stajala je u hodniku s hotelskim momkom i nestrpljivo čekala lift, žudeći da što pre ode.

Vrata lifta su kliznula u stranu. Ušla je u kabinu, za njom pikolo sa četiri putne torbe. Neki muškarac je stajao u uglu. Pogledao ju je kada je ušla. Kabina se mirno i lagano spuštala ka predvorju. Onaj čovek je izgledao dosta napeto; muškarac od svojih trideset pet, sa svečano ozbiljnim smeđim očima. Izgledalo je kao da želi da joj nešto kaže, ali je neprestano gutao to u sebi sve dok lift nije skoro stigao u prizemlje.

A onda je, najzad, vrlo tiho rekao – Imate divne oči. Naj- – Sada već siguran u sebe, bacio je kratak pogled na nosača i na vozača lifta – -najlepše oči koje sam ikada video.

Okrenula se ka njemu s golom mržnjom koja joj se razlivala po licu. Siktavo je prošaputala – Dosta! Đavo da vas nosi, đavo vas odneo, umuknite!

Vrata lifta su se rastvorila.

- Prizemlje – oglasio se poslužitelj.

Izletela je iz kabine. Čovek je zbunjeno pogledao uniformisanog vozača. Sačekao je da momak s prtljagom izađe, pa za njim koraknuo u predvorje. Posmatrao ju je dok je plaćala

račun. Gledao je kako momak iznosi njene torbe napolje i mahanjem doziva taksi. Pratio je taksi koji kreće i udaljava se od hotela, s devojkom koja sedi sâma na zadnjem sedištu. Pikolo se vratio u predvorje, gurajući dolarsku novčanicu u džep.

– Živčana neka ženska, a? – kazao je čoveku.

Čovek dosta dugo nije odgovorio ništa. Netremice je zurio kroz ravna staklena vrata u praznu ulicu, ka onom mestu gde je devojka u taksiju maločas bila.

Onda se oglasio – Imala je divne oči. Imala je stvarno divne oči.

Kupio je novine na trafici pod stubovima i sedeo u predvorju i čitao sve do ponoći.

Sâm u svojoj tihoj sobi, legao je da spava.

Literatura

'Chance'. The American Heritage Dictionary of the English Language: Fourth Ed.

Houghton Mifflin Company, 2000. www.atomica.com.

Hunter, E. 1974 (First published 1955). *The Blackboard Jungle*. London: New English Library

Hunter, E. 1970 (Originally published 1965). *Happy New Year, Herbie* and other stories. London: Mayflower Paperback

<http://library.hunter.cuny.edu/pdf/archives/AlumniFindingAid.pdf>

Ed McBain, The official site. (28. septembar 2010) <http://www.edmcbain.com/>

[Ed McBain / Evan Hunter bibliographies 1-2](#) at HARD-BOILED site (Comprehensive Bibliographies by Vladimir Matushenko) (21. septembar 2010)

[Ed McBain](#) and [Evan Hunter](#) on Internet Book List (20. septembar 2010)

[Evan Hunter](#) at the [Internet Speculative Fiction Database](#) (20. septembar 2010)

[Works by or about Evan Hunter](#) in libraries ([WorldCat](#) catalog) (20. septembar 2010)

[Works by or about Ed McBain](#) in libraries ([WorldCat](#) catalog) (20. septembar 2010)

<http://www.wnyc.org/stream/ram.py?file=/lopate/mcbain.mp3> 2001 audio interview with Leonard Lopate of WNYC/NPR — RealAudio (1. septembar 2010)